

**Київський університет імені Бориса Грінченка
Університетський коледж**

Циклова комісія суспільних дисциплін і правознавства

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

О.Б. Жильцов

2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АДМІНІСТРАТИВНЕ ТА ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО

для студентів

спеціальності 231 Соціальна робота
освітнього рівня молодший спеціаліст
освітньої програми Соціальна педагогіка

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА	
Ідентифікаційний код 02136654	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма №	1185/19
(підпис)	(прізвище, ініціали)
«	» 2019

Київ – 2019

Розробник: Грищенко Леонід Володимирович, викладач циклової комісії суспільних дисциплін і правознавства Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач: Грищенко Л.В., викладач циклової комісії суспільних дисциплін і правознавства Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії суспільних дисциплін і правознавства
Протокол від 29 серпня 2019 року № 1

Голова циклової комісії (Н.К. Бурдіна)

Робочу програму перевірено
«30» серпня 2019 р.

Заступник директора
з навчально-методичної роботи (З.Л. Гейхман)

Заступник директора
з навчальної роботи (Я.В. Карлінська)

Пролонговано:

на 20_/20_ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» __ 20__ р., протокол №__

на 20_/20_ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» __ 20__ р., протокол №__

на 20_/20_ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» __ 20__ р., протокол №__

на 20_/20_ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» __ 20__ р., протокол №__

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	денна форма навчання
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів/годин	2 / 60
Курс	4
Семестр	7
Кількість змістових модулів з розподілом:	2
Обсяг кредитів	2
Обсяг годин, в тому числі:	60
Аудиторні	36
Модульний контроль	4
Семестровий контроль	-
Самостійна робота	20
Форма семестрового контролю	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни «Адміністративне та господарське право» — надати студентам знання про теоретичні та організаційні засади публічного адміністрування, а також вивчити положення, принципи, поняття та зміст окремих правових норм та інститутів господарського права та вміти їх застосовувати на практиці.

Завданням навчальної дисципліни «Адміністративне та господарське право» є засвоєння студентам базових знань теорії адміністративного та господарського права, змісту адміністративного та господарського законодавства відповідальності та здійснення провадження в справах про адміністративні правопорушення та господарські спори; проведення всебічного аналізу практики застосування адміністративного та господарського законодавства в зазначених сферах; засвоєння студентами теорії формування і функціонування системи органів публічної адміністрації, контролю за діяльністю публічної адміністрації, адміністративної відповідальності та здійснення провадження в справах про адміністративні правопорушення; розвиток у студентів навиків самостійної творчої роботи при закріпленні теоретичних знань у ході вивчення курсу; закріплення навиків самостійного аналізу законодавства і правозастосовчої практики.

3. Результати навчання за дисципліною

В результаті вивчення дисципліни «Адміністративне та господарське право» студент:

- знає, розкриває, пояснює основні норми адміністративного права,

- знає, пояснює та грамотно використовує основну юридичну термінологію в галузі адміністративного права;
- знає, називає, аналізує нормативно-правові акти, що регулюють норми сучасного адміністративного права,
- знає, пояснює зміст і структуру нормативно-правових актів; вміє ними користуватися, знаходити необхідну інформацію, співвідносити норми права з реальними життєвими ситуаціями;
- надає консультації щодо можливостей подальшого розвитку подій, розв'язання та уникнення конфліктних ситуацій, визначає обтяжуючі і пом'якшуючі обставини;
- називає осіб, які є сторонами адміністративних правовідносин, визначає їхню роль, повноваження, права та межі компетентності.
- знає, розкриває, пояснює основні норми та положення господарського права;
- знає, розкриває, пояснює принципи господарського права, називає підзаконні нормативні акти, що стосуються господарської діяльності в Україні;
- складає перелік нормативно-правових актів, які регулюють основні господарські правовідносини;
- юридично грамотно використовує понятійно-категоріальний апарат господарського права;
- надає первинну юридичну консультацію щодо реалізації прав громадян у сфері господарської діяльності та способів їх захисту;

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістовних модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна					Самостійна
		Лекції	Семинари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовний модуль 1 Адміністративне право							
Тема 1. Поняття публічного адміністрування. Адміністративне право – фундаментальна галузь права	2	2					
Тема 2. Адміністративно-правові норми та адміністративно-правові відносини	4	2	2				
Тема 3. Методи публічного адміністрування	8	2	2			2	2
Тема 4. Адміністративний примус та відповідальність за адміністративні проступки	6	2				2	2
Тема 5. Форми публічного адміністрування	8	2	2			2	2
Модульний контроль	2						
Разом :	30	10	6			6	6
Змістовний модуль 2 Господарське право							
Тема 6. Теоретичні основи господарського права	4	2					2
Тема 7. Суб'єкти господарювання: поняття та види	6	2	2				2
Тема 8. Правовий режим майна в господарському обігу	8	2	2			2	2
Тема 9. Відповідальність за правопорушення у сфері господарювання	10	2	2			2	4
Модульний контроль	2						
Разом :	30	8	6			4	10
Всього	60*	18	12			10	16

* із врахуванням МКР

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1. Адміністративне право

Лекція 1. Поняття публічного адміністрування. Адміністративне право – фундаментальна галузь права (2 год.)

Поняття публічного адміністрування.

Предмет адміністративного права.

Метод адміністративного права.

Структура адміністративного права.

Взаємодія адміністративного права з іншими юридичними галузями

Основні поняття теми: види соціального управління; публічне управління; відносини приватного управління; відносини корпоративного управління; державне та громадське управління; предмет адміністративного права; метод правового регулювання; прийоми правового регулювання: дозвіл, припис, заборона; норми Загальної частини адміністративного права; норми Особливої частини адміністративного права; взаємодія адміністративного права з іншими юридичними галузями.

Основна література: 1, 2, 4 . *Додаткова література:* 5, 6, 9.

Лекція 2. Адміністративно-правові норми та адміністративно-правові відносини (2 год.)

Поняття та ознаки адміністративно-правових норм

Структура адміністративно-правової норми

Види адміністративно-правових норм

Адміністративно-правові відносини

Основні поняття теми: ознаки адміністративно-правових норм; адміністративно-правова норма; гіпотеза; різновиди гіпотез адміністративно-правових норм; диспозиція; класифікація диспозицій адміністративно-правових норм; санкція адміністративно-правової норми та її поділ; види адміністративно-правових норм; передумови виникнення адміністративних правовідносин; суб'єкт, зміст та об'єкт адміністративних правовідносин; ознаки та особливості адміністративних правовідносин.

Основна література: 1, 2, 4 . *Додаткова література:* 5, 6, 9.

Семінар 1. Адміністративно-правові норми та адміністративно-правові відносини (2 год.)

Лекція 3. Методи публічного адміністрування (2 год.)

Поняття та види методів публічного адміністрування

Методи переконання в публічному адмініструванні

Методи заохочення в публічному адмініструванні

Основні поняття теми: поняття та види методів публічного адміністрування; методи переконання; методи заохочення; методи примусу; загальні ознаки методів публічного адміністрування; прийоми та способи переконання; ознаки та способи заохочення.

Основна література: 1, 2, 4 . *Додаткова література:* 5, 6, 9.

Семінар 2. Методи публічного адміністрування (2 год.)

Лекція 4. Адміністративний примус та відповідальність за адміністративні проступки (2 год.)

Поняття адміністративного примусу та його ознаки

Види адміністративного примусу

Заходи адміністративного попередження

Заходи адміністративного припинення

Заходи адміністративної відповідальності

Основні поняття теми: адміністративний примус; ознаки та види примусу; заходи попередження правопорушення; мета та класифікація заходів припинення правопорушення; адміністративна відповідальність; адміністративне стягнення; санкції.

Основна література: 1, 2, 4 . *Додаткова література:* 5, 6, 9.

Лекція 5. Форми публічного адміністрування (2 год.)

Форми публічного адміністрування: поняття і види

Адміністративно-правові акти

Адміністративний договір

Надання адміністративних послуг та здійснення інших юридично значущих дій

Основні поняття теми: поняття і види форм публічного адміністрування; ознаки адміністративно-правових актів; нормативні акти; індивідуальні акти; загальні та універсальні акти; міжнародні договори та міжнародні акти; законодавчі акти; акти Президента України та Кабінету Міністрів України; укладення, сторони та предмет адміністративного договору; мета, види та порушення адміністративного договору; адміністративні послуги; інші юридично значущі дії.

Основна література: 1, 2, 3 . *Додаткова література:* 5, 6, 9.

Семінар 3. Форми публічного адміністрування (2 год.)

МОДУЛЬ 2. Господарське право

Лекція 6. Теоретичні основи господарського права (2 год.)

Поняття господарського права, його предмет, метод.

Принципи господарського права.

Поняття і види господарських правовідносин.

Основні поняття теми: господарське право, предмет та метод господарського права; принципи господарського права; господарська комерційна та некомерційна діяльність; господарсько-виробничі та внутрішньогосподарські правовідносини; види господарських правовідносин.

Основна література: 4-5. *Додаткова література:* 1, 2, 4, 12.

Лекція 7. Суб'єкти господарювання: поняття та види (2 год.)

Поняття і ознаки суб'єкта господарювання.

Критерії класифікації і види суб'єктів господарювання.

Поняття і значення способів заснування суб'єктів господарського права.

Основні поняття теми: поняття і ознаки суб'єкта господарювання; господарська правосуб'єктність; класифікації і види суб'єктів господарювання; способи утворення суб'єктів господарювання; державна реєстрація; державний реєстр; статут суб'єкта господарювання; свідоцтво про державну реєстрацію юридичної особи.

Основна література: 4-5. *Додаткова література:* 1, 2, 4, 12.

Семінар 4. Суб'єкти господарювання: поняття та види (2 год.)

Лекція 8. Правовий режим майна в господарському обігу (2 год.)

Поняття і зміст прав на майно.

Поняття і види майна, яке використовується під час здійснення господарської діяльності.

Джерела формування майна суб'єктів господарювання.

Особливості правового режиму державного майна у сфері господарювання.

Основні поняття теми: поняття і зміст прав на майно суб'єктів господарювання; правовий режим майна суб'єкта господарювання; рухоме і нерухоме майно; нематеріальні активи; об'єкти інтелектуальної власності; цінні папери; корпоративні права; вироблена (готова) продукція; виконані роботи; послуги; доходи від реалізації продукції; недержавні капітальні вкладення; об'єкти господарського призначення; об'єкти, що мають загальнодержавне значення; нормативно-правові акти, що регулюють правовий режим державного майна у сфері господарювання.

Основна література: 4-5. *Додаткова література:* 1, 2, 4, 12.

Семінар 5. Правовий режим майна в господарському обігу (2 год.)

Лекція 9. Відповідальність за правопорушення у сфері господарювання (2 год.)

Поняття, підстави та межі відповідальності.

Санкції в господарських правовідносинах та їх види.

Відповідальність суб'єктів господарювання за порушення антимонопольно-конкурентного законодавства.

Основні поняття теми: принципи господарсько-правової відповідальності; підстави господарської відповідальності; правила про відповідальність за правопорушення в сфері господарювання; господарські санкції до правопорушників та їх види; накладання штрафів за порушення антимонопольно-конкурентного законодавства; неправомірне використання товару.

Основна література: 4-5. *Додаткова література:* 1, 2, 4, 12.

Семінар 6. Відповідальність за правопорушення у сфері господарювання (2 год.)

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Адміністративне та господарське право» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

вид роботи	максимальна кількість балів за один вид роботи	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	5	5	4	4
Відвідування семінарів (практичних)	1	3	3	3	3
Робота на семінарському занятті	10	2	20	2	20
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Разом			63		62
Максимальна кількість балів		125			
Розрахунок коефіцієнта		1,25			

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

№ з/п	Назва теми	Кількість балів
1	Поняття публічного адміністрування. Адміністративне право – фундаментальна галузь права	5
2	Адміністративний примус та відповідальність за адміністративні проступки	5
3	Теоретичні основи господарського права	5
4	Правовий режим майна в господарському обігу	5
	Разом	20

Критерії оцінювання самостійної роботи.

5 балів – завдання виконані в повному обсязі, студент має системні, дієві знання, володіє понятійним апаратом, відповіді на запитання вичерпні й аргументовані, не мають помилок.

4 бали – робота виконана в повному обсязі, але має деякі неточності і незначні помилки; достатньо високий рівень загальної обізнаності з предмету та адаптивності при доборі потрібного матеріалу.

3 бали – поверхнєве знання змісту тем з дисципліни, труднощі при використанні понятійного апарату, відсутність міцних логічних зв'язків і послідовності у розумінні навчального предмету.

2 бали – студент знайомий з матеріалом, але не виділяє основних положень, допускає суттєві помилки, які викривлюють зміст, не вміє користуватися термінологією і поєднувати теоретичні засади з практичним їх втіленням.

1 бал – не виявляє розуміння матеріалу, має розрізненні знання, допускає грубі помилки, обсяг виконаного завдання менше 20%.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Форма проведення модульного контролю – модульна контрольна робота

Форма проведення – письмова.

Час проведення – 80 хвилин.

Максимальна кількість балів: 25 балів

Критерії оцінювання:

Письмові відповіді на теоретичні питання (розв'язання юридичних задач) оцінюються в залежності від правильності та повноти відповіді.

Виконання тестових завдань оцінюється в 1 бал за кожен правильну відповідь

Письмові відповіді на 2 теоретичних питання – 15 балів

Виконання 10 тестових завдань – 10 балів.

Всього буде проведено 2МКР, загальна сума балів складає 50 балів

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль проводиться у формі заліку.

Підсумкова оцінка виставляється за результатами проміжного контролю. Результати заліків оцінюються за стобальною шкалою відповідно до кількості набраних балів, і оголошуються на останньому практичному, семінарському чи лабораторному занятті.

Оцінка виставляється за умови, коли студент успішно виконав усі види робіт для проміжного контролю, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни. У разі невиконання окремих обов'язкових видів робіт з об'єктивних причин, студент повинен виконати їх і прозвітуватись у строк до останнього семінарського (практичного, лабораторного) заняття. Час та порядок виконання робіт і звітування визначає викладач. Якщо за результатами проміжного контролю під час вивчення навчальної дисципліни студент набрав менше ніж 35 балів, то для одержання заліку він має пройти повторний курс вивчення відповідної навчальної дисципліни.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Кількість балів	Оцінка
100-90	Відмінно
82-89	Дуже добре
75-81	Добре
69-74	Задовільно
60-68	Достатньо

0-59	Незадовільно
------	--------------

7. Навчально-методична картка дисципліни «Адміністративне та господарське право»

Разом: 60 год., лекції - 18 год., семінарські заняття - 10 год., самостійна робота – 20 год., індивідуальні заняття – 8 год., підсумковий контроль - 4 год.

Модуль	МОДУЛЬ 1.					МОДУЛЬ 2			
Тема модуля	Адміністративне право					Господарське право			
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Теми лекцій	Поняття публічного адміністрування. Адміністративне право – фундаментальна галузь права	Адміністративно-правові норми та адміністративно-правові відносини	Методи публічного адміністрування	Адміністративний примус та відповідальність за адміністративні проступки	Форми публічного адміністрування	Теоретичні основи господарського права	Суб'єкти господарювання: поняття та види	Правовий режим майна в господарському обігу	Відповідальність за правопорушення у сфері господарювання
Теми семінарських занять		Семінар 1. Адміністративно-правові норми та адміністративно-правові відносини (2 год.)	Семінар 2. Методи публічного адміністрування (2 год.)		Семінар 3. Форми публічного адміністрування (2 год.)		Семінар 4. Суб'єкти господарювання: поняття та види (2 год.)	Семінар 5. Правовий режим майна в господарському обігу (2 год.)	Семінар 6. Відповідальність за правопорушення у сфері господарювання (2 год.)
Види поточного контролю					МКР				МКР
Підсумковий контроль	Залік								

8. Рекомендована література

Основна

1. Адміністративне право : підручник / за заг.ред.: Ю. П. Битяк, В. М. Гаращук, В. В. Зуй. – 2-ге вид., переробл. та допов. – Х. : Право, 2013. – 656 с.
2. Адміністративне право України: підручник / за заг. ред. Т. О. Коломоець. – К. : Істина, 2012. – 528 с.
3. Курс адміністративного права України : підручник / [ред.: В. К. Колпаков та ін.]. – 2-ге вид., переробл. і допов. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 872 с.
4. Пухтецька А. А. Європейські принципи адміністративного права : монографія / А. А. Пухтецька. – К. : Ін-т держави і права НАН України, 2012. – 237 с.
5. Господарське право України : підручник : у 2 ч. / [Андреєва О. Б., Жорнокуй Ю. М., Гетманець О. П. та ін.]. –Х. : Харк. нац. ун-т внутр. справ, 2014

Допоміжна

1. Беляневич О. А. Господарське договірне право України (теоретичні аспекти). - К.: Юрінком Інтер, 2006. - 592 с.
2. Буткевич О. В. Правове регулювання господарської діяльності в спеціальних (вільних) економічних зонах: Монографія. - Х.: Право, 2008. - 184 с.
3. Вінник О. М. Науково-практичний коментар Закону України "Про акціонерні товариства" / О. М. Вінник. - К.: Юрінком Інтер, 2009. - 312 с.
4. Віхров О. ії. Господарське право. Спеціальна частина: Навч. посібник. - К.: Видавничий Дім "Слово", 2004. - 344 с.
5. Гуржій Т.О. Встановлення ознак суб'єкта адміністративного делікту в процесі адміністративно-правової кваліфікації // Право України, 2003, №5.
6. Державне управління: теорія і практика / За заг. ред. В.Б. Авер'янова,— К.:Юрінком, 1998 -432с.
7. Кампо В.М., Нижник Н.Р., Шльоер Б.П. Становлення нового адміністративного права України. Науково-популярний нарис // За заг. ред. В.М. Кампо .-К.: Видавничий дім "Юридична книга", 2000. - 60 с.
8. Коліушко І., Тимощук В. Про запровадження у сферу виконавчої влади посад державних політичних діячів // Право України. - 2000. - №2. - С. 10.
9. Михеєнко Р. Виконавча влада і конституційні статуси Президента України та Кабінету Міністрів України // Право України. - 2000. - №8. - С.24.
10. Беляневич О. А. Господарський договір та способи його укладання: Навч. посіб. — К.: Наук. думка, 2002. — 279 с.
11. Щербина В. С. Господарське право: Підручник. — К.: Юрінком Інтер, 2003. — 480 с.
12. Джуринський В. О. Правове становище господарських об'єднань в Україні: монографія / В. О. Джуринський. - К.: Юрінком Інтер, 2010. - 224 с.
13. Договірне право України. Загальна частина: Навч. посібник / Т. В. Боднар, О. В. Дзера, Н. С. Кузнецова та ін.; За заг. ред. О. В. Дзери. - К.: Юрінком Інтер, Адміністративне право України : підруч. / Ю.П. Битяк, В.М. Горощук, О.В.

- Дьяченко [та ін.] ; за ред. Ю.П. Битяка. – К. : Юрінком Інтер, 2005. – 544 с.
14. 2008. - 896 с.
15. Журик Ю. В. Розгляд антимонопольними органами України справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції: Монографія. - Кам'янець-Подільський: ПП Мошак М. І., 2006. - 148 с.
16. Кравець І. М. Правове становище суб'єктів організаційно-господарських повноважень: монографія /І. М. Кравець. - К.: Юрінком Інтер, 2010. - 240 с.
17. Господарське право : практикум / А. Г. Бобкова (кер. авт. кол.), Ю. О. Моїсєєв, Ю. М. Павлюченко та ін. ; за заг. ред. А. Г. Бобкової. – Харків : Право, 2018. – 592 с.

9. Додаткові ресурси:

Адміністративне право України. Підручник / За загальною редакцією Т.О.Коломойця

http://radniki.at.ua/board/1/administrativne_pravo_ukrajini_pidruchnik/1-1-0-78

Адміністративне право України: Підручник / за редакцією Ю.П.Битяк

http://radniki.at.ua/board/1/administrativne_pravo_ukrajini_pidruchnik_za_redakcieju_ju_p_bitjak/1-1-0-1

Смолин Г.В. Господарське право України: Особлива частина/ Навчальний посібник

http://radniki.at.ua/board/gospodarske_pravo_ta_gospodarskij_proces/1/25-1-0-81

Господарське право України/ Навчальний посібник

http://radniki.at.ua/board/gospodarske_pravo_ta_gospodarskij_proces/1/25-1-0-82